

Informacija o knjizi

Dubravko Habek
BIJELA KUGA

Roman

Naklada Pavičić, Književna biblioteka, 12 x 20 cm, 336 str., 120,00 kn

Dubravko Habek, r. 1965. u Bjelovaru, liječnik, specijalist za porodništvo i ginekologiju, primarijus, znanstveni savjetnik, sveučilišni profesor, prvi staž stjecao na ratištima u Domovinskom ratu, trenutno radi na ginekološkoj klinici u zagrebačkoj bolnici na Sv. Duhu, doktorirao je dva puta. Prvi put iz medicine, a drugi put iz povijesti, s tezom o prvoj vojnoj i građanskoj bolnici u Bjelovaru i njenoj ulozi u organizaciji zdravstvene skrbi Varaždinskog generalata. Radeći na drugom doktoratu, dobro je upoznao i povijest primaljske službe u bjelovarskom kraju i samom Bjelovaru u doba razvojačenja Vojne krajine i godinama Prvog svjetskog rata i došao do dragocjene građe, za medicinu, ali i za književnost. Na osnovi te građe, s nesumnjivim darom za pripovijedanje, napisao je vrlo dobar roman o sudbini primalje koja na kraju XIX. st. stiže iz Klagenfurta u zabitno bilogorsko selo Veliku Ciglenicu (koje u mnogočemu podsjeća na Krležin Vučjak), *Bijela kuga*, i tako se uspješno pridružio nemaloj vrsti liječnika-pisaca, odnosno pisaca-liječnika, kakvi su u svjetskoj književnosti primjerice Conan Doyle, Čehov, Somerset Maugham, Cronin, a u hrvatskoj Demeter, Milivoj Dežman, Feldman, Bartul Matijaca, Drago Štambuk ili Ivo Balenović.

„Razvojačila se Vojna granica“, kaže u proslavu svojoj priči sam autor. „Muževi se vratili iz vojni. Bilogorsko tipično selo toga vremena s jedinim pismenim trojcem: župnik, učitelj i primalja. Postavih u ovome djelu izučenu primalju u središte zbivanja. Od njena dolaska iz monarhističkog uređenoga grada nekadašnjega carstva u selo Varaždinskoga generalata u drugoj polovici XIX. stoljeća prepuštena svojemu umu, rukama i dragome Bogu. I nikome više. Daleko od svoje obitelji i ljubavi. Stalno između života i smrti, umiranja i življenja. U borbi s praznovjerjem, vještičarenjem i bijelom kugom.“

Bijela kuga danas je uobičajen izraz za depopulaciju. U naslovu Habekova romana i u samom romanu on znači to isto, ali tako da čitatelja ne odvodi u statistiku, nego u dramatičnu zbilju zaostale sredine u kojoj od kriminalnih pobačaja, nestručnih porođaja, vještičarenja, copranja, gine više žena i djece nego muškaraca na frontama za vrijeme ratova. Ljudskoj gluposti, praznovjerju, zaostalosti, zloći, Habek suprotstavlja mladu, krhku, ženu, tek diplomiranu primalju Elizabetu Schwarz, koja nije mogla ni slutiti što je sve čeka na Bilogori. Prestrašena sudbinom dotadašnje primalje, plemenitašice Drage Ožegović, koju su seoske vračare optužile za smrt mlade roditelje (za zločin koji su same počinile), mogla je samo zavapiti: „Isuse, pa kamo su me to poslali“, sjesti nasred kuhinje i gorko zaplakati.

Današnje su primalje u boljem položaju, ali razloga za plakanje nikako da ponestane. Uzročnici *bijele kuge* su mutirali i dalje su aktivni. Habek

pripovijeda o prošlosti, ali iz svoga vremena i za svoje vrijeme koje se od nekadašnjega i razlikuje i ne razlikuje. Nekad su žene rađale po mračnim zakutcima, danas uglavnom na svjetlu, no dovoljno je u kasnijim tv-terminima pogledati što sve na tom svjetlu rade današnji opsjenari, coprnice i gatare, pa da se shvati da Habekov zaostali bilogorski Kakinac uopće nije daleko.

Doktor Habek nema spremu profesionalnih spisatelja, ali zato ima posebna znanja, oko i srce za ono što je mnogim piscima nevidljivo i nedostupno. U tome je vrijednost i draž njegova romana o starim bilogorskim i bjelovarskim babicama. Tko pročita Habekov roman vidjet će da u životu čovjeka nema ništa tako veličanstveno kao što je rađanje.

Helena Sablić Tomić, književna kritičarka:

„Ginekolog Dubravko Habek napisao je izvrstan roman struke iz života onih koji su razapeti između praznovjerja i coprijanja usuprot dobroga i stručnoga, u njemu se vjerno prikazanim pričama iz života jedne primalje prikazuju oblici i načini borbe protiv bijele kuge.

Mozaičnost povijesti i medicine u socijalnom kontekstu temelj je ovoga romana koji ishode priči iznalazi u istinitim događajima o kojima se javno ne govori, o kojima se nije do sada pisalo, samo se potihom pričalo o onome što se zbiva iza zatvorenih vrata u životima primalja i porodničara.

U općoj vrevi socijalno-globalizacijskih procesa koji marginaliziraju i depersonaliziraju identitet, *Bijela kuga* je roman koji će zasigurno intrigirati, provocirati, detektirati i opipavati ono skriveno. Jer autor njime pita široko i sveobuhvatno, zadirući pitanjem ne samo u ono osobno i istinito, nego isto tako i u socijalno, egzistencijalno, misaono, univerzalno.“

(ISBN 978-953-7949-01-3)